Warszawa, dnia, lipiec 2016

Stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego
w sprawie zasad udostępniania przez podmioty lecznicze i zasad dalszego przetwarzania przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej danych osobowych osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* (Dz. U. z 2016 r. poz. 186) pacjent ma prawo do zachowania przez osoby wykonujące zawód medyczny udzielające mu świadczeń zdrowotnych w tajemnicy, informacji z nim związanych, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego. Takimi danymi są m.in. dane osobowe pacjenta, a także dane osobowe osób bliskich oraz opiekunów faktycznych lub opiekunów prawnych pacjenta zawarte w dokumentacji medycznej oraz dane o stanie ich uodpornienia przeciwko chorobom zakaźnym w drodze szczepień ochronnych. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ww. ustawy osoby wykonujące zawód medyczny są obowiązane zachować w tajemnicy informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem zdrowia pacjenta (w tym również dotyczące stanu jego uodpornienia przeciwko chorobom zakaźnym) - z zastrzeżeniem okoliczności wskazanych w art. 14 ust 2 ww. ustawy - zwalniających z obowiązku zachowania tych informacji w tajemnicy. Okolicznością zwalniającą osoby wykonujące zawód medyczny z obowiązku zachowania tych informacji w tajemnicy (a tym samym umożliwiającą ich udostępnienie) jest m.in. przesłanka, gdy tak stanowi (o obowiązku przekazania tych informacji) przepis innej ustawy.

Niejednokrotnie u pracowników medycznych rodzą się wątpliwości, co do zasadności przekazywania organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej danych osobowych osób uchylających się od wykonania obowiązków niepieniężnych wynikających wprost z treści art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz. U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm.), m.in. obowiązku poddania się określonych grup osób obowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciwko chorobom zakaźnym. Jednocześnie w trakcie postępowań prowadzonych w celu egzekucji wykonania obowiązku szczepień podnoszone są zarzuty bezprawności udostępnienia organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej danych osobowych osób zobowiązanych lub opiekunów prawnych i faktycznych tych osób w przypadku uchylania się przez nie od poddania się (poddania dzieci) obowiązkowi szczepień ochronnych. W ocenie Głównego Inspektora Sanitarnego zarzuty tego typu są bezzasadne.

Zasady ochrony danych osobowych, w tym zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych, są regulowane w przepisach ustawy 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, z późn. zm.), przy czym przez przetwarzanie danych osobowych rozumie się jakiekolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i ich usuwanie. Zgodnie z art. 23 ust 1 pkt 2 tej ustawy przetwarzanie danych osobowych jest możliwe, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.

Zgodnie z art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1412) do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych należy ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie, a ponadto w związku z art. 5 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (Dz. U. z 2016 r. poz. 599) organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są wierzycielem obowiązku szczepień ochronnych, jako obowiązku o charakterze niepieniężnym wynikającego wprost z przepisu prawa.

Tym samym, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są uprawnione do żądania udostępnienia im przez podmioty lecznicze danych osobowych i danych o stanie uodpornienia osób zobowiązanych do poddania się szczepieniom ochronnym oraz danych osobowych ich opiekunów faktycznych lub opiekunów prawnych tych osób (w odniesieniu do dzieci) zawartych w dokumentacji medycznej, w celu sprawowania nadzoru nad wykonaniem obowiązku szczepień przez osoby zobowiązane i wykonania uprawnień wierzyciela tego obowiązku.

Sposób i tryb przekazania tych danych organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez podmioty lecznicze (punkty szczepień) został określony w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. *w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych* (Dz. U. z 2016 r. poz. 849) wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi*. W rozporządzeniu tym został określony tryb i terminy przekazywania organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych, a także został określony (w załączniku nr 4 do rozporządzenia) wzór sprawozdania z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych, do którego obok danych zbiorczych o liczbie osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych dołącza się imienny wykaz osób uchylających się od tego obowiązku.